

Rekenkamercommissie gemeente Noordenveld

Natuurlijk samen

Een participatief onderzoek naar de samenwerking tussen de gemeente Noordenveld en haar inwoners

Deel 1: Conclusies en aanbevelingen

Noordenveld, januari 2020

Rekenkamercommissie gemeente Noordenveld

Samenstelling:

André Beijers (externe voorzitter tot 11 augustus 2019)

Elias de Haan (externe voorzitter vanaf 1 november 2019)

Barbara IJsselmuiden (extern lid tot 1 december 2019)

Erik van Zuidam (extern lid vanaf 1 november 2019)

Geke Bruins Slot (extern lid)

Gerard Willenborg (raadslid)

Femke Knoop (raadslid)

Contact met de rekenkamercommissie:

Werner Damman, (secretaris)

Postbus 109, 9300 AC Roden

Raadhuisstraat 1, 9301 AA Roden

050-50 27 222

w.damman@gemeentenoordenveld.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Leeswijzer	6
3. Verantwoording	7
4. Conclusies	9
5. Aanbevelingen	11
6. Reactie college van B&W	13
7. Slot	15

1. INLEIDING

De rekenkamercommissie van de gemeente Noordenveld heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop de gemeente haar beleid ten aanzien van overheidsparticipatie in de praktijk heeft vormgegeven.

Rekenkameronderzoek is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de transparantie en de effectiviteit van het bestuur. De onderzoeken van de rekenkamercommissie kunnen een rol spelen in de verantwoording van het college aan de raad, maar ook in de publieke verantwoording.

De naderende invoering van de nieuwe Omgevingswet was de directe aanleiding om een onderzoek in te stellen naar de stand van zaken rondom overheidsparticipatie in Noordenveld. Participatie is een leidend principe in de nieuwe Omgevingswet, en de rekenkamer wil de raad graag inzicht bieden in hoeverre de gemeente Noordenveld hierop is toegerust.

De centrale vraag in dit onderzoek luidt:

Wat is de stand van zaken omtrent overheidsparticipatie in de gemeente Noordenveld en welke lessen zijn hierin te trekken voor de toekomst?

4

Deze hoofdvraag is onderverdeeld in de volgende 8 deelvragen. De deelvragen luiden:

Beleid en uitvoering in perspectief

1. Wat zijn de ambities en doelstellingen van de gemeente Noordenveld ten aanzien van overheidsparticipatie?
2. Hoe wordt uitvoering gegeven aan de ambities en doelstellingen van de gemeente Noordenveld ten aanzien van overheidsparticipatie?
3. Welke (landelijke) trends zijn er op het terrein van overheidsparticipatie, en hoe geven andere gemeenten vorm aan overheidsparticipatie?

Ervaringen met participatie in de praktijk

4. Wat zijn de wensen en verwachtingen van ambtenaren en burgers met betrekking tot overheidsparticipatie?
5. Beschikt de gemeente Noordenveld, in al haar geledingen (raad, college, ambtelijke organisatie), over voldoende kennis en vaardigheden (houding, gedrag) en mandatering om de ambities en doelstellingen op het gebied van overheidsparticipatie te realiseren?

6. Wat zijn de relevante aanbevelingen ten aanzien van participatie uit het rekenkameronderzoek 'Communicatie in beeld' en hoe is de gemeente daarmee omgegaan?

Participatiebeleid in de toekomst

7. Hoe vervult de raad zijn rol op dit moment als het gaat om overheidsparticipatie en burgerinitiatieven en hoe zou die rol er, mede gezien de komst van de nieuwe Omgevingswet, in de toekomst uit moeten zien?
8. Wat zijn verbeterpunten ten aanzien van overheidsparticipatie?

In hoofdstuk 4 van dit deel geven wij antwoord op de deelvragen (conclusies) en in hoofdstuk 5 formuleren wij aanbevelingen.

2. LEESWIJZER

Het eindrapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel, het deel dat u nu onder ogen heeft, de nota van conclusies en aanbevelingen, is het bestuurlijke rapport. Hierin staan de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek, evenals de aanbevelingen die de rekenkamercommissie heeft geformuleerd. In dit rapport is de bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders opgenomen, alsmede een naschrift van de rekenkamercommissie.

Het tweede deel is het rapport van bevindingen van het onderzoeksbureau. In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek opgenomen en toegelicht. Bent u geïnteresseerd in de wijze van onderzoek en de beleidsdocumenten van Noordenveld dan kunt u daarover in hoofdstuk 1 en 2 nadere informatie verkrijgen. Wilt u graag de 3 onderzochte casussen bestuderen dan vindt u deze in de hoofdstukken 3, 4 en 5. De rol van de raad tenslotte leest u terug in hoofdstuk 6.

Het rapport van bevindingen vormt de basis voor de conclusies en aanbevelingen.

3. VERANTWOORDING

Om antwoorden te vinden op de onderzoeksvragen heeft de rekenkamercommissie, na beoordeling van meerdere offertes, onderzoeksbureau Necker van Naem opdracht gegeven om dit onderzoek te uitvoeren. Dat bureau heeft uitgebreide ervaring met het doen van rekenkameronderzoek, in het bijzonder op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.

Het onderzoek richt zich op een inventarisatie van het huidige beleid en de praktijk van overheidsparticipatie in de gemeente Noordenveld. De rekenkamercommissie markeert hierbij twee referentiepunten. Het eerste referentiepunt is de naderende invoering van de nieuwe Omgevingswet. Deze ontwikkeling is relevant, aangezien er een directe link is met het onderwerp participatie. Een tweede referentiepunt is het rekenkameronderzoek 'Communicatie in beeld' uit 2009. De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek inzichtelijk maken in hoeverre de aanbevelingen die indertijd in dit onderzoek zijn gedaan zijn doorgevoerd. De twee referentiepunten hebben een rol gekregen in de centrale vraag en deelvragen.

Casusselectie

Met een enquête onder ambtenaren, college- en raadsleden hebben we geïnventariseerd welke participatietrajecten zich lenen voor verdiepend casusonderzoek. De enquête leverde 19 unieke cases op. Deze zijn opgenomen in het bijlageoverzicht participatietrajecten in deel 2. Bij de selectie van de trajecten is rekening gehouden met spreiding over de domeinen in gemeentelijke taken (fysiek domein, sociaal domein, et cetera) en de mate waarin het initiatief voor een traject bij de gemeente lag of bij de gemeenschap (inwoners, ondernemers, instellingen). De drie uiteindelijk geselecteerde cases zijn Expeditie Norgerduinen, MFA te Een en Speelveld De Lange Streeken II.

Onderzoeksmethodiek

Op basis van documentenonderzoek, een enquête onder de raadsleden, de genoemde casusselectie en interviews met in- en externe betrokkenen heeft het onderzoeksbureau bijgaand rapport van bevindingen (deel 2) gemaakt. Het rapport vormt een integraal onderdeel van de rapportage van de rekenkamercommissie. Het concept rapport van bevindingen is ter verificatie (voor wederhoor) voorgelegd aan de ambtelijke organisatie en aan het college van Burgemeester en wethouders. De ambtelijke reactie is verwerkt in het

definitieve bevindingenrapport en vervolgens door ons vastgesteld. Op basis van het bevindingenrapport heeft de rekenkamercommissie conclusies getrokken en aanbevelingen opgesteld. De reactie van het college treft u verderop aan.

Integriteit

Het ministerie van BZK vraagt rekenkamer(sommissies) alert te zijn bij hun onderzoeken op signalen van niet-integer gedrag en omstandigheden die integriteitsrisico's met zich mee kunnen brengen.

In dit onderzoek zijn geen feiten naar voren gekomen die duiden op belangenverstrengeling of integriteitskwesties.

4. CONCLUSIES

Doel van het onderzoek

Dit onderzoek beoogt om de raad een beeld te geven over hoe de gemeente Noordenveld in de praktijk overheidsparticipatie vorm geeft. In dit specifieke onderzoek beperken we ons tot overheidsparticipatie, waarbij de samenleving het initiatief neemt en de gemeente Noordenveld afweegt in welke mate en met welke middelen zij dit initiatief ondersteunt.

Conclusies

1. In Noordenveld is er aandacht voor overheidsparticipatie, maar geen eenduidige definitie.

In Noordenveld is aandacht voor overheidsparticipatie. Wel blijkt uit het onderzoek dat er in de Noordenveldse organisatie onduidelijkheid bestaat over de definitie van overheidsparticipatie. Vaak werd genoemd dat het gaat om een houding en dat er sprake moet zijn van een cultuuromslag. Dit resulteerde er ook in dat bijvoorbeeld de herijking van de dienstverlening werd gezien als een voorbeeld van het feit dat de gemeente bezig is met overheidsparticipatie. Uiteindelijk draait overheidsparticipatie om het feit dat de gemeente wil aansluiten op de samenleving. Inwoners komen hierbij zelf met ideeën, nemen initiatieven, geven signalen af en de medewerkers van de gemeente luisteren, denken mee en dragen bij, afhankelijk van de behoefte en vraag vanuit de inwoners.

2. Binnen de ambtelijke organisatie is men beducht op het ‘overnemen’ van een initiatief vanuit de samenleving.

Uit de interviews blijkt dat geïnterviewde beleidsmedewerkers proberen te voorkomen dat de gemeente de regie overneemt. Dit is een logische voorzichtigheid, die uit de waardevolle gedachte voorkomt dat het initiatief vanuit de samenleving komt. Het risico is echter dat de gemeente zich te afstandelijk of afwachtend opstelt, waardoor projecten niet van de grond komen of verkeerd aflopen.

3. De nadruk ligt op het al doende en vanuit de praktijk leren wat wel en wat niet werkt.

Uit verschillende beleidstukken en interviews blijkt dat de nadruk ligt op het leren vanuit de praktijk. Op deze wijze ontdekt men wat wel en wat niet werkt, zolang men maar het ‘boerenverstand’ gebruikt. Dit leren van de praktijk wordt echter niet systematisch ingestoken. Zo worden participatietrajecten niet standaard geëvalueerd. Opvallend is bijvoorbeeld dat het project Expeditie Norgerduinen, ondanks de unieke insteek, niet geëvalueerd is. Hierdoor ontstaat het risico dat waardevolle kennis en ervaring niet geborgd wordt in de organisatie. Bovendien bestaat het risico bij het al doende leren dat de raad onvoldoende wordt meegenomen in het proces.

4. De rol van de raad in participatietrajecten is niet altijd helder

In dit onderzoek hebben we een beperkte rol van de raad in participatietrajecten gezien. Bij de onderzochte participatietrajecten zijn vooraf geen mijlpalen geïdentificeerd waarop de raad betrokken zou worden. Ook zijn er geen proceskaders vastgesteld door de raad. Natuurlijk is het goed dat raadsleden ruimte geven aan initiatiefnemers en los durven te laten. Tegelijkertijd blijft de raad - ook bij overheidsparticipatietrajecten - een rol als volksvertegenwoordiger, kadersteller en controleur houden. Daarom is het van essentieel belang dat er bewuste keuzes worden gemaakt over de invulling van deze rollen. Ook is het van belang dat er goede afwegingen worden gemaakt voor de rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie bij een specifiek project. Op dit moment bestaan er geen afspraken of spelregels voor de rolverdeling tussen raad en college waar het gaat om overheids-/inwonersparticipatie. Een door de raad vastgestelde participatievisie met een bijpassend kader voor rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen raad en college kan bijdragen aan een gedeeld beeld voor de omgang met overheids-inwonersparticipatie.

5. AANBEVELINGEN

De rekenkamercommissie komt op basis van de conclusies en de bevindingen van het onderzoeksrapport tot de volgende aanbevelingen:

Raad en college

1. Verlies de pluriformiteit van inwonersparticipatie niet uit het oog

Het is te prijzen dat in Noordenveld veel aandacht is voor overheidsparticipatie (het aansluiten van de gemeente bij initiatieven uit de samenleving), maar verlies daarbij niet uit het oog dat andere vormen van participatie ook blijven bestaan en net zo waardevol zijn. Inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en co-creatie¹. Ze bestaan naast elkaar en sluiten elkaar niet uit. Door oog te hebben voor de verschillende vormen en dynamieken, kan flexibel ingespeeld worden op de energieke samenleving en daarin maatwerk geleverd worden.

2. Stel een participatiecode op

Voer als raad en college het gesprek over gewenste rol- en verantwoordelijkheidsverdeling bij participatie. Stel op basis van dit gesprek een participatiecode op met daarin spelregels voor raad en college waar het gaat om inwoners- en overheidsparticipatie. De toegevoegde waarde van een participatiecode zal afhangen van het gemak waarmee de code kan worden toegepast, maar ook van de mate waarin college en raad elkaar blijven attenderen op de gemaakte afspraken.

3. Maak participatiebeleid Omgevingswet-proof

Actualiseer het participatiebeleid en houd daarbij rekening met de ontwikkelingen op dit vlak in de nieuwe Omgevingswet. De VNG heeft een checklist opgesteld waarmee gecontroleerd kan worden of het participatiebeleid volstrekt in de geest van de Omgevingswet is; maak bij het actualiseren van het beleid gebruik van deze checklist.

¹ *) **Co-creatie** is een vorm van samenwerking, waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces, zoals een plan, advies of product. Kenmerken van **co-creatie** zijn dialoog, raakvlakken ('common ground'), enthousiasme, daadkracht en focus op resultaat. Voorwaarden voor succesvolle **co-creatie** zijn gelijkwaardigheid van de participanten.

Raad

1. Monitor participatietrajecten structureel

Met de nieuwe Omgevingswet krijgt de gemeenteraad de verplichting om participatie van initiatieven en de trajecten die onder de Omgevingswet vallen te monitoren. Maak hier al een start mee en betrek dit ook op niet ruimtelijke projecten. Doe dit door jaarlijks een lijst met participatietrajecten op te stellen die intensiever gevolgd worden.

2. Stel als raad een proceskader op

Stel als raad 'proceskaders' op, waarin afspraken over de voorwaarden voor een goed participatieproces worden gemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan criteria zoals keuze van deelnemers (wie worden er waarom benaderd, dan wel erbij betrokken?), budget, benodigde deskundigheid, momenten van participatie, enzovoorts. Een proceskader kan de vorm krijgen van een algemene leidraad, maar het is ook mogelijk om bij elk relevant besluitvormingsproces het proceskader opnieuw te formuleren. Het werken met proceskaders betekent ook dat na afloop van een proces de raad naast de inhoudelijke resultaten ook aan de hand van de proceskaders het participatieproces controleert.

12

3. Markeer bij het coalitieakkoord 2018-2022 een aantal participatiemijlpalen

Wij bevelen de nieuwe raad aan om op basis van het coalitieakkoord 2018-2022 een aantal participatiemijlpalen te bepalen. Hiermee bedoelen we: markeer met behulp van de participatiecode en het proceskader rol en betrokkenheid voor een aantal kernprojecten of beleidsspeerpunten. Op deze wijze is er vooraf en dus op voorspelbare wijze duidelijkheid.

College

1. Wees minder rigide in het bepalen van de rol van de gemeente in participatietrajecten.

Het feit dat het initiatief uit de samenleving komt wil niet zeggen dat de gemeente geen (of slechts een kleine) rol mag hebben. In sommige gevallen is het juist logisch dat de gemeente (op een zeker moment) een grotere rol pakt in het proces, omdat inwoners op een bepaald moment juist niet die mogelijkheden of bevoegdheden hebben die de gemeente wel heeft.

2. Denk bij aanvang van een project goed na over de verschillende fases (planvorming, uitvoering, evaluatie) en wat de rol van de betrokken partijen (initiatiefnemers, gemeente, raad, overige) in iedere fase zal zijn.

Het is goed mogelijk dat de rolverdeling per fase kan verschillen. Door dit van tevoren te bespreken en vast te leggen, is er minder risico op onduidelijkheid en onvrede over de rolverdeling. Blijf ook gedurende het project met elkaar in gesprek over de vraag of de gekozen rolverdeling nog steeds de juiste is. Een participatietraject is niet in beton gegoten!

3. Maak evaluatie standaard onderdeel van participatietrajecten

Maak evaluatie een vast onderdeel van elk participatietraject. Op deze manier wordt er beter geleerd van eerdere ervaringen en kunnen ervaringen beter met elkaar vergeleken worden. Evaluatie helpt om opgedane kennis en ervaringen in de organisatie te borgen. Vanzelfsprekend is het raadzaam om bij de evaluatie de inwoners niet te vergeten. Inwoners hechten aan terugkoppeling over hun rol en inbreng. Deze evaluaties kunnen vervolgens besproken worden in de regelmatig georganiseerde bijeenkomsten over overheids-/inwonersparticipatie, waardoor de leereffecten ook binnen de organisatie bekend worden en kunnen beklijven.

6. REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Reactie college op aanbevelingen Rekenkameronderzoek Participatie, behorend bij B&W voorstel Zaaknummer: 558458. Deze is gezien en akkoord bevonden door het College van de gemeente Noordenveld.

Handtekening
Klaas Smid
(Burgemeester)

Datum: 10 maart 2020

Handtekening
Marinus v.d. Wal
(Gemeente secretaris)

Datum: 10 maart 2020

Aanleiding

Op 30 januari ontvingen wij van u het rapport genaamd 'Natuurlijk samen'. Dit rapport hoort bij het uitgevoerde 'participatieve onderzoek naar de samenwerking tussen de gemeente Noordenveld en haar inwoners'.

In dit rapport wordt een aantal conclusies en aanbevelingen benoemd. Wij hebben met belangstelling kennis genomen van het rapport en kunnen in zijn algemeenheid het rapport, de conclusies en aanbevelingen onderschrijven. In het onderstaande zullen wij per aanbeveling een reactie geven.

De aanbevelingen zijn onderverdeeld en bestemd voor:

- I. Raad en college;
- II. Raad;
- III. College.

Een reactie op de aanbevelingen voor de raad, kunt u van de griffie / raad tegemoet zien.

I. Aanbevelingen voor Raad en College

Aanbeveling 1: Verlies de pluriformiteit van inwonersparticipatie niet uit het oog.

Binnen de gemeente Noordenveld proberen wij bij initiatieven in de leefomgeving zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de wensen en behoeften van inwoners. Wanneer een inwoner met een initiatief bij de gemeente komt, bijvoorbeeld met een subsidieaanvraag voor het Dorpenfonds, dan participeren wij als gemeente hierin, zoveel als gewenst. Dit doen we vanuit overheidsparticipatie. Als wij als gemeente een initiatief vormgeven in de samenleving, betrekken wij (betrokken) inwoners, organisaties, ondernemers hierbij en luisteren naar hun inbreng.

Dit proberen we te doen vanuit een open houding, vanuit het 'Ja-tenzij' principe, en de inwoner staat op de eerste plaats. De gemeente biedt speelruimte binnen (wettelijke) kaders en heeft een flexibele houding. Dit doen we vanuit inwonerparticipatie.

Het luisteren naar elkaar, contact maken, elkaar informeren en betrekken betekent niet dat iedereen zijn of haar gelijk krijgt. Of dat bepaalde stemmen zwaarder wegen dan andere. Zoveel mensen, zoveel wensen.

Het gaat erom om dat er wederzijds respect is voor elkaars inbreng, dat er zorgvuldige afwegingen worden gemaakt en naar mogelijkheden en oplossingen wordt gekeken die bijdragen aan de leefomgeving van Noordenveld.

We hebben volgens ons aandacht voor verschillende vormen van participatie en spelen in op specifieke situaties. We zorgen voor maatwerk afhankelijk van de mogelijkheden, de wensen en behoeften van inwoners. Wel kunnen we leren van de verschillende participatievormen, van participatietrajecten die we hebben doorlopen en de effecten hiervan.

Kortom wij onderschrijven als college de aanbeveling en zullen bij de uitvoering van de verschillende participatietrajecten oog blijven houden voor de pluriformiteit van overheidsparticipatie.

Aanbeveling 2: Stel een participatiecode op.

Aanbeveling 3: Maak participatiebeleid Omgevingswet-proof

De beantwoording van aanbeveling 2 en 3 pakken we samen.

Naar alle waarschijnlijkheid wordt 1 januari 2021 de Omgevingswet ingevoerd.

In het Invoeringsbesluit komt een passage te staan over door gemeenten nog op te stellen participatiebeleid. Dit naar aanleiding van de op 28 januari 2020 aangenomen motie in de Eerste Kamer. In deze motie wordt de regering verzocht in het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om het Participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden. Dit Participatiebeleid dient vast te worden gesteld door respectieve gemeenteraad, provinciale staten en het algemene bestuur van het waterschap.

Tevens wordt de regering verzocht te bevorderen dat de medeoverheden hier zo snel mogelijk mee beginnen, liefst voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.¹

Wij zullen als gemeente dus een participatiebeleid moeten gaan opstellen en vaststellen dat Omgevingswet-proof is. Hierin komen onder andere ook (spel)regels te staan voor raad en college omtrent participatietrajecten.

Bij de totstandkoming van dit beleidsstuk zullen we de checklist van de VNG als controle-instrument gebruiken en rekening houden met de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Het op te stellen participatiebeleid is bij uitstek een onderwerp om gezamenlijk in op te trekken (raad, college en ambtelijke organisatie) qua rollen, taken. Daarbij wordt er door de raadsleden in het onderzoek aangegeven dat de behoefte bestaat om meer kennis op te doen over participatie binnen de Omgevingswet bijvoorbeeld door het organiseren van een lezing/werkbijeenkomst. Door het organiseren van een gezamenlijke workshop participatie onder de Omgevingswet kunnen we naar onze mening de eerste stap zetten op weg naar een Omgevingswet-proof participatiebeleid dat aansluit bij deze aanbevelingen.

¹ https://www.eerstekamer.nl/motiedossier/34986_aa_gewijzigde_motie_nooren

II. Aanbevelingen voor de Raad

Aanbeveling 1: (voor de Raad) Monitor participatietrajecten structureel.

Aanbeveling 2: (voor de Raad) Stel als raad een proceskader op.

Aanbeveling 3: (voor de Raad) Markeer bij het coalitieakkoord 2018-2022 een aantal participatiemijlpalen.

Bovenstaande 3 aanbevelingen zijn gericht aan de raad. Advies hierbij is om de aanbevelingen gezamenlijk op te pakken binnen de drie gremia (Raad, College, Ambtelijk apparaat), waarbij de raad prima 'trekker' van deze punten kan zijn.

I. Aanbevelingen voor het College

Aanbeveling 1: Wees minder rigide in het bepalen van de rol van de gemeente in participatietrajecten.

Afstemming met inwoners over hun rol in participatietrajecten is van groot belang. Het gaat er om dat verwachtingen en spelregels over het traject, en elkaars rol hierin, helder zijn.

Een voorwaarde, vanuit de VNG checklist voor de Omgevingswet, is dat in het (op te stellen) participatiebeleid de rol van de initiatiefnemer expliciet is opgenomen.

Ook de rollen van de raad, het college en ambtelijke organisatie moeten worden opgenomen in dit beleidsstuk.

Dus voorafgaand aan participatietrajecten zal 'rolduidelijkheid' meer aandacht krijgen.

Let wel: het is zaak om gedurende het traject een ieder zijn of haar rol goed uit te laten oefenen en elkaar hierop scherp te houden.

Afhankelijk van het initiatief en de initiatiefnemer(s) en de fase waarin het participatietraject verkeert kan de gemeente de ene keer een grotere (of andere) rol innemen dan de andere keer. Dit is telkens weer maatwerk en vraagt nauwe afstemming met betrokken partijen. Naar onze mening wordt er dan ook niet "rigide" vastgehouden aan rollen, maar is er ruimte om maatwerk te leveren. Wel is het belangrijk dat gedurende het traject de verwachtingen over de rollen van de verschillende partijen helder blijven. Dit om teleurstelling te voorkomen. Voor initiatieven die zich in een fase bevinden waarin alleen de gemeente bevoegd is om besluiten te nemen (op basis van bijvoorbeeld wetgeving) dient dit ook zo spoedig mogelijk te worden gedeeld met initiatiefnemers. Dit wederom om verwachtingen, spelregels helder te krijgen.

Aanbeveling 2: Denk bij aanvang van een project goed na over de verschillende fases (planvorming, uitvoering, evaluatie) en wat de rol van de betrokken partijen (initiatiefnemers, gemeente, raad, overige) in ieder fase zal zijn.

Het hebben van een zelfde 'informatiepositie' (ten aanzien van de inhoud, proces, spelregels en rol) is voor alle betrokkenen voorafgaand en tijdens het participatietraject van groot belang. Het is niet alleen van belang om dit bij aanvang van een traject helder te hebben, maar dit geldt voor de volledige duur van het traject. Dit voorkomt onduidelijkheden bij betrokkenen en mogelijke onvrede.

Het is wel zaak om hier als raad, college en ambtelijk apparaat voldoende tijd en ruimte voor te reserveren en hierin te investeren. Denk hierbij aan de beschikbaarheid van capaciteit en de competenties van medewerkers. Immers meer participatie gaat vaak gepaard met een grotere tijdsinvestering / inspanning en vraagt om specifieke competenties. Hierin zullen we elkaar scherp moeten houden en (indien nodig) focus aanbrengen.

Zie ook de beantwoording van aanbeveling 1 hierboven.

Aanbeveling 3: Maak evaluatie standaard onderdeel van participatietrajecten.

Inmiddels zijn verschillende participatietrajecten (intern) geëvalueerd.

Bij de uitgevoerde evaluaties is onder andere gekeken naar wie er konden participeren, wat de kaders waren en wat er met de opbrengst van participanten is gedaan. Ook is gekeken naar succes- en faalfactoren.

Uit deze evaluaties vloeien interessante conclusies en aanbevelingen voort die nog breder moeten worden gedeeld en een plek moeten gaan krijgen in het nog op te stellen participatiebeleid.

Wat verder nog aandacht verdient is de betrokkenheid van inwoners bij de evaluatie van participatietrajecten. Dat is op dit moment nog niet gebeurd.

Bij het op te stellen participatiebeleid kan in de uitlijning van het participatieproces ook gelijk de borging van evaluatie plaatsvinden.

7. SLOT

De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek een stimulerende en prikkelende bijdrage leveren aan de kwaliteit van het gemeentebestuur van Noordenveld, in het bijzonder waar het de kaderstellende en controlerende taken van de gemeenteraad betreft.

De rekenkamercommissie dankt de betrokken onderzoeker, ambtenaren, wethouder en geïnterviewde partners in het werkveld en samenleving voor hun coöperatieve bijdrage aan het onderzoek.